

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Windpark Deil

Voorlopig toetsingsadvies over het milieueffectrapport

15 mei 2017 / projectnummer: 3204

1. Oordeel over het milieueffectrapport (MER)

De omgeving van verkeersknooppunt Deil is in de Windvisie Provincie Gelderland¹ aangewezen als een geschikt gebied om windenergie te combineren met andere intensieve functies. Op deze locatie willen Prodeon, Raedthuys, Wind & co (Yard Energy) en Burgerwindcoöperatie Geldermalsen-Neerijnen het windpark Deil realiseren. Het windpark is gelegen op zowel het grondgebied van de gemeente Neerijnen als van de gemeente Geldermalsen, zodat twee bestemmingsplannen worden voorbereid. Daarnaast dienen de gemeenten een (gezamenlijke) omgevingsvergunning te verlenen. Voor de vast te stellen bestemmingsplannen en omgevingsvergunning wordt de procedure voor milieueffectrapportage doorlopen en is een milieueffectrapport (MER) opgesteld. De gemeenten Neerijnen en Geldermalsen nemen daarover besluiten. Zij hebben De Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie'²) gevraagd zich uit te spreken over de juistheid en de volledigheid van de informatie in het MER.

In het MER zijn vier verschillende locatiealternatieven onderzocht op de gevolgen voor leefomgeving, externe veiligheid, landschap, natuur en energieopbrengst. Het alternatief met windturbines ten zuiden van Rijksweg A15 kwam daarbij als gunstig naar voren door de relatief grote afstand tot woningen. Ook geeft dit alternatief de mogelijkheid een continue lijn te realiseren wat een rustiger landschapsbeeld oplevert. Vervolgens zijn hiervoor verschillende inrichtingsalternatieven onderzocht, waarbij gevarieerd is in het aantal turbines (8, 10 of 11), de afmetingen ervan (middelgrote of grote turbines) en de ligging binnen dan wel buiten het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Deze inrichtingsalternatieven zijn eveneens beoordeeld op eerder genoemde thema's. Geconcludeerd wordt dat de inrichtingsalternatieven zich onderscheiden op energieopbrengst en dat negatieve milieueffecten gemitigeerd kunnen worden. Alternatief '11 groot', dat wil zeggen het alternatief met in totaal 11 grote windturbines (6 ten westen en 5 ten oosten van de A2) is vervolgens als voorkeursalternatief geformuleerd.

De Commissie is van oordeel dat het MER veel goede informatie bevat over de alternatieven en hun milieueffecten. Wel signaleert zij nog twee tekortkomingen. Het opheffen ervan acht zij essentieel voor het volwaardig mee kunnen wegen van het milieubelang bij de besluitvorming. De tekortkomingen betreffen de beschrijving van de gevolgen voor de kernkwaliteiten van het GNN en de landschappelijke gevolgen van het voorkeursalternatief. De Commissie adviseert om eerst een aanvulling op het MER op te stellen en pas daarna een besluit te nemen. In hoofdstuk 2 licht zij haar oordeel toe.

De Commissie constateert dat de gevolgen van aanvaringslachtoffers onder vogels (max. 165/jaar) en vleermuizen (max 18/jaar) weliswaar zijn getoetst aan de te behouden/bereiken gunstige staat van instandhouding, maar niet in cumulatie met andere windparken.³ Deze omissie staat besluitvorming niet in de weg omdat op grond van de informatie in het MER en

¹ Geamendeerd vastgesteld door PS op 22 november 2014

² De samenstelling en werkwijze van de werkgroep van de Commissie m.e.r. en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt door nummer [3204](#) op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

³ Het gaat hier niet om vogelsoorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen in Natura 2000-gebieden zijn geformuleerd (gebiedsbescherming) maar om landelijk beschermde vogelsoorten (soortenbescherming).

onderliggende stukken met voldoende zekerheid gesteld kan worden dat het windpark ook in cumulatie geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten.

2. Gesignaleerde tekortkomingen

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en doet zij aanbevelingen voor de op te stellen aanvulling. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming.

2.1 Gevolgen voor het Gelders Natuurnetwerk (GNN)

Per 1 maart 2017 is de Omgevingsverordening Gelderland gewijzigd, waardoor windturbines in het GNN onder voorwaarden mogelijk worden gemaakt. De kernkwaliteiten van het GNN dienen substantieel te worden versterkt, waarbij de oppervlakte die verloren gaat met 200% wordt gecompenseerd⁴.

In het MER is aangegeven dat het maximale ruimtebeslag van windturbines op het GNN maximaal 10.000 m² bedraagt. Op grond van het uitgewerkte voorkeursalternatief zoals opgenomen in het voorontwerp-bestedingsplan is sprake van 6.298 m² ruimtebeslag dat met een factor 2 gecompenseerd dient te worden, in totaal dus 12.596 m² (1,26 ha). Ook is geconcludeerd dat de kernkwaliteiten van het GNN niet worden aangetast, onder meer omdat de verminderde geschiktheid van leefgebied verwaarloosbaar is ten opzichte van het totale aanbod aan potentieel foerageergebied.⁵ Tegelijkertijd valt in het MER te lezen dat de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soorten wordt aangetast, en een straal van maximaal 200m rond de turbines minder geschikt wordt als foerageergebied voor vogels. Bovendien kan ook de slaapplek van grauwe ganzen en grutto's verstoord worden.⁶ In het compensatieplan⁷ is aangegeven dat initiatiefnemers van het Windpark met Vitens een overeenkomst hebben gesloten om in het nabijgelegen waterwingebied ca. 2 ha extra natuur te ontwikkelen. De Commissie vindt dit een perspectiefvolle oplossing maar kan niet goed volgen hoe de invulling van compensatie-opgave tot stand komt, rekening houdend met de beoogde substantiële versterking van de kernkwaliteiten van het GNN. Zij acht dan ook onvoldoende aannemelijk gemaakt dat aantasting van de kernkwaliteiten is uitgesloten.

Geef in een aanvulling op het MER aan welke effecten barrièrewerking en geluidbelasting hebben op de kernkwaliteiten van het GNN, waaronder soorten en hun leefgebieden. Onderbouw vervolgens op welke aangetaste kernkwaliteiten (verlies aan oppervlakte en kwaliteit) de compensatieopgave zich moet richten, en hoe de compensatie wordt vormgegeven.

⁴ Artikel 2.7.1.6, eerste lid en Artikel 2.7.1.7, eerste lid onder c. van de gewijzigde Omgevingsverordening Gelderland (Provinciaal blad 2017 nr. 1234).

⁵ Achtergrondrapport Natuur, hoofdstuk 12.

⁶ In het MER is aangegeven dat alle beschermde soorten en hun leefgebieden deel uitmaken van de kernkwaliteiten. Voor vlinders, reptielen, amfibieën en vogels van cultuurlandschappen zijn bovendien ontwikkelingsdoelen geformuleerd.

⁷ Met compensatieplan wordt bedoeld het Natuurversterkingsplan GNN behorende bij het voorontwerp-bestedingsplan.

2.2 Landschappelijke gevolgen voorkeursalternatief

In het MER is alternatief '11 groot' als basis gebruikt voor het voorkeursalternatief. In vergelijking met alternatief '11 groot' zijn in het voorkeursalternatief verschillende turbines tot maximaal ca 100 meter verschoven om het GNN te ontzien, de afstand tot buisleidingen te vergroten, dan wel de energieopbrengst te optimaliseren. De Commissie constateert dat daarmee de 'vloeiende lijn', waar in alternatief '11 groot' nog sprake van is, wordt aangetast. De landschappelijke gevolgen van het voorkeursalternatief zijn in het MER niet gevisualiseerd en niet apart beoordeeld.

Maak in een aanvulling op het MER de landschappelijke gevolgen van het voorkeursalternatief via visualisaties inzichtelijk. Met name ook het zicht vanaf de Rijkswegen A15 en A2⁸ is daarbij relevant. Onderbouw de beoordeling van de landschappelijke gevolgen van het voorkeursalternatief, mede in vergelijking tot die van de overige alternatieven.

⁸ De automobilist op Rijksweg A2 kruist de lijn met turbines haaks. Door een continue lijn in plaats van twee aparte lijnen staan de windturbines dichterbij Rijksweg A2 en vernauwen daarmee de doorgang. Geef een beschrijving van de beleving hiervan (invloed op rust).

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: Prodeon, Raedthuys, Wind & co (Yard Energy) en Burgwindcoöperatie Geldermalsen-Neerijnen

Bevoegd gezag: Gemeenten Neerijnen en Geldermalsen

Besluit: Vaststellen bestemmingsplannen en omgevingsvergunning

Categorie Besluit m.e.r.: D22.2

Activiteit: Oprichten van een windpark in de omgeving van verkeersknooppunt Deil

Procedurele gegevens:

Aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 8 februari 2017

Kennisgeving MER: 23 februari 2017

Ter inzage legging MER: 24 februari 2017 t/m 6 april 2017

Voorlopig toetsingsadvies uitgebracht: 15 mei 2017

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dhr. ir. P. van der Boom

dhr. dr. G.P.J. Draaijers (secretaris)

dhr. ing. C.P. Slijpen

mw. M.A.J. van der Tas (voorzitter)

dhr. ing. R.L. Vogel

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang. Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie: <http://www.commissiemer.nl/advisering/watbiedtdecommissie>

Betrokken documenten:

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3204](#) in te vullen in het zoekvak.

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

Bezoekadres

A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

Postadres

Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t 030-2347666

e mer@eia.nl

w commissiemer.nl

